

Het m/v besluit van de Generale Synode 2017 en de bespreking daarvan in de kerkenraad van Emmen op 5 september 2017

voorzet door Jan Haveman,
21-23 augustus 2017

Geachte broeders en zusters,

Voor de kerkenraadsvergadering van 5 september staat de inhoudelijke bespreking op de agenda van het Synodebesluit over de toelating van vrouwelijke leden in alle ambten (zie de tekst van het besluit: [file:///C:/Users/Jan/Downloads/23-MVEA-170704-Brief-aan-de-kerken-inzake-synodebesluiten-MV-en-ambt%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Jan/Downloads/23-MVEA-170704-Brief-aan-de-kerken-inzake-synodebesluiten-MV-en-ambt%20(1).pdf))

Met deze brief wil ik u dienen en een handreiking aanbieden voor een inhoudelijke bespreking – het is uiteraard mijn eigen visie, en het kan u bekend zijn dat ik tegen het besluit van de toelating tot vrouwelijke leden ben in het ambt van oudste/predikant.

Eerst geef ik wat algemene waarnemingen door. Daarna geef ik een bespreking van het genomen besluit op de Generale Synode. Tenslotte formuleer ik enkele besluiten die de kerkenraad zou kunnen nemen.

1. Algemene waarnemingen

- Met het door de GS genomen besluit om vrouwelijke leden toe te laten tot alle kerkelijke ambten neemt de Synode fundamenteel afscheid van bijna 2000 jaar wereldwijde kerkelijke praktijk.
- Tot heel recent is in onze kerken de visie geweest en verdedigd dat, op basis van gegevens in de Schrift, het aan vrouwelijke leden niet toekomt te dienen als oudste (en diaken) in de gemeentes.
- Nu van deze wereldwijde, 2000 jaar geldende en tot voor kort heel duidelijke interpretatie van Bijbelse gegevens wordt afgeweken, mag verwacht worden dat de Synode duidelijk aangeeft op grond van welke Bijbelgegevens de fundamentele koerswijziging wordt gedragen. Ik zal verderop, bij de bespreking van het besluit en de gronden van de Synode, laten zien dat er vrijwel geen inhoudelijke Bijbelse gronden worden gegeven, en dat in elk geval van de bekende 'zwijgtteksten' geen rekenschap wordt gegeven.
- Ook mag, om zelfde redenen, verwacht worden dat de Synode in samenspraak met kerken waarmee in Nederland en daarbuiten intensieve zusterkerkrelatie wordt onderhouden, tot besluitvorming wil komen. Dit is niet gebeurd. Zo is er geen afstemming geweest met het kerkverband van de Christelijke Gereformeerde Kerken; de door de CGK indertijd (1998) aangenomen visie op de positie van de vrouwelijke leden in de kerken heeft geen rol gespeeld bij het tot stand komen van het besluit. Verder is er wel contact geweest met kerken in het buitenland, maar inhoudelijk is geen rekenschap gegeven van argumenten die als zorg en bezwaar zijn ingebracht. E.e.a. heeft er recent toegeleid dat het GKV-lidmaatschap van de ICRC is opgeschort.
- Het is opvallend dat, bij een zo vergaand besluit van een Generale Synode, blijkbaar slechts volstaan kan worden met een 'gewone meerderheid' ter vergadering.
- Ook is het opvallend, juist vanwege de radicale breuk die dit Synodebesluit met de praktijk betekent, dat de Synode gelijk aan de individuele kerken de effectuering overlaat. Dit zal betekenen dat kerken niet langer gezamenlijk optreden; er zullen vast kerken zijn die meteen de vrouw in alle ambten toelaten. M.i. was het wijzer en beter geweest, om nu eerst in alle rust het vergaande genomen besluit te bespreken, en na de volgende Synode, na terugkoppeling uit de

kerken, te beslissen over effectuering.

- Je kunt je afvragen wat de Synode op de hielen zat, om zo snel en 'makkelijk' vrouwelijke leden meteen in alle kerkelijke ambten toe te laten. Welke 'belangen' stonden daarbij voorop?
- Ik ben nu zo'n 17 jaar predikant in de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en in alle eerlijkheid, ik heb nooit van wie dan ook maar gehoord of gemerkt dat zij/hij moeite had met het bestaande beleid in onze kerken, waarbij vrouwen ontzettend veel doen in allerlei geledingen van de kerk, behalve op het punt van de ambten van diaken, oudste (en predikant). Ik heb nooit gehoord dat vrouwen zich daardoor een tweede rangsoort voelde, of dat dit beleid voor vrouwen en/of mannen aanleiding was om onze kerken vaarwel te zeggen. Welk 'probleem' heeft de Synode willen oplossen?
- Waar de kerkenraad het nu – formeel – mee heeft te doen, is slechts het besluit dat door de Generale Synode is aangenomen, en te beoordelen of de gronden de genomen besluiten rechtvaardigen.
- Het deputatenrapport 'Samen dienen' kan wellicht een interessante studie zijn, maar de Synode heeft de inhoud van dit rapport niet als haar visie overgenomen. Daarmee heeft het rapport kerkrechtelijk gezien geen status: het blijft een particuliere opvatting van bepaalde schrijvers.

2. Specifieke bespreking van het Synodebesluit

Besluit 2 (en gronden)

Wat opvalt is dat blijkbaar de kerken moeten worden opgewekt om in onderwijs, pastoraat en diaconaat dankbaar gebruik te maken van alle gaven die de Heer zowel aan mannen als vrouwen geeft. Dit lijkt me een open deur, en ik vraag me af wat de relevantie ervan is. Zijn er werkelijk kerken binnen ons kerkverband waarbij hiervan geen sprake is?

Wellicht schuilt de relevantie in de 'zorgvuldige regelingen' die met het oog op de aanstelling van mannen en vrouwen in niet-ambtelijke diensten' moeten worden getroffen. Maar wat wordt daarmee beoogd? Grond 2 spreekt over 'bescherming', maar laat onduidelijk om wat voor bescherming het gaat. Getuigt dit (weer?) van controle-houding (waar de nieuwe Kerkorde een tik van heeft), dat steeds meer tot in details alles moet worden vastgelegd en geregeld?

Ik merk juist bij vrouwelijke leden die graag wat (willen) doen in de kerk/gemeente, dat ze juist absoluut niet willen dat e.e.a. geformaliseerd wordt ('en al helemaal niet als het voor in de kerk moet').

Besluit 3 (en gronden)

Ik denk dat de algemene waarneming 'dat er Schriftuurlijke gronden zijn om volop ruimte te bieden voor de inzet van gaven van vrouwen in taakvelden zoals verkondiging, onderwijs, pastoraat, diaconaat' makkelijk met Bijbelgegevens kan worden onderbouwd.

Wat echter bij de gronden die vervolgens gegeven worden opvalt, is dat blijkbaar telkens in vooral verdedigende zin, moet worden aangetoond dat naast mannen ook vrouwen op deze terreinen actief mogen zijn.

Waarom is niet slechts volstaan met verwijzing naar de situatie in de Nieuw-Testamentische gemeente, waarin immers man en vrouw, jong en oud, begenadigd door Gods Geest worden ingeschakeld t.b.v. het geheel van de gemeente (bijvoorbeeld 1 Korintiërs 12)?

Waarom heeft de Synode zo'n uitgebreide verantwoording voor deze, naar mijn idee, vrij algemene besluittekst nodig?

Voor de helderheid geef ik, samengevat, de uitgebreide gronden weer:

Grond 1 – onder het Oude Verbond vervulden mannen alle reguliere kerkelijke ambten van profeet, priester en koning. Ook waren het mannen die tal van buitengewone kerkelijke leidinggevende functies vervulden. Tenslotte vervulden de mannen de meer burgerlijke rol van oudsten. De enkele uitzonderingen dat vrouwen een leidinggevende of profetische rol vervulden, bevestigen deze regel.

Lijkt me duidelijke waarneming.

Grond 2 – tegelijk tekent zich in het Oude Verbond het verhaal van de sleutelrol die vrouwen in de loop van de heilsgeschiedenis onder Gods volk hebben vervuld, vaak in schril contrast met het falen van mannen; deze historie wordt door de Heer in een terugblik (Matteus 1:1-17) aan de mannelijke leiders in de kerk van toen en in die van alle eeuwen, ter waarschuwing, als spiegel voorgehouden.

Opmerking: waar mannen het laten afweten, laat de Bijbel idd zien dat vrouwen het dan oppikken. De kwalificatie 'sleutelrol' vind ik wel zwaar aangezet en tendentius. Ook vraag ik mij af of de zeggingskracht van Matteus 1:1-17 inderdaad de hier gegeven seksistische uitleg rechtvaardigt?

Grond 3 – Onder het Oude Verbond is gesmacht om de komst van het Nieuwe; en in Christus is Gods volk nu een koninkrijk van priesters, en is de profetie door de Geest aan heel het volk gegeven. Het perspectief van de vrijheid in Christus, het heil waarin geen onderscheid meer is tussen mannelijk en vrouwelijk (Galaten 3:28), allen zullen profeten, priesters en koningen zijn. Het oude 'systeem' is als verouderd bestempeld en vervangen door het Nieuwe Testamentische dat gekenmerkt wordt door gelijkheid.

Ook hier markeer ik even een woord dat tendentius is binnen het geheel: *is gesmacht...* Daar zit de suggestie in van: het was echt helemaal bagger, met alleen maar die mannen aan het roer, nu zal het eindelijk beter worden... (ik ben wel benieuwd hoe dat 'beter' dan geduid wordt...), Verder is de term 'gelijkheid' binnen deze grond opvallend, terwijl onduidelijk blijft wat daarmee bedoeld wordt.

Grond 4 – In deze openbaring van Oud en Nieuw Testament is voor de kerk een reden tot voortdurende bezinning gelegen. Ze zal in alle eeuwen tot Jezus' (terug)komst kritisch naar zichzelf moeten blijven kijken, naar haar inrichting van het kerkelijk leven, de functies die daarin volgens de Schrift vervuld moeten worden en naar de rol die haar mannen en vrouwen en al haar leden, van de grootste tot de kleinste daarin vervullen.

Zelfreflectie in de Bijbelse spiegel lijkt me altijd terecht en goed.

Grond 5 – „Gevolg gevend aan die roeping (van grond 4 neem ik aan) is de synode tot de conclusie gekomen, dat het getuigenis van de Schrift alle aanleiding geeft aan de gemeente van het Nieuwe Verbond, om mannen en vrouwen gelijkwaardig te laten functioneren in al de profetische, priesterlijke en koninklijke taken in de kerk, waar hun beider christennaam gelijkelijk van spreekt (HC Zondag 12).” Deze conclusie is te volgen en mee in te stemmen, waarbij in aanmerking zal worden genomen, waar Zondag 12 HC op duidt, dat hier sprake is van 'het ambt aller gelovigen', en niet van specifieke ambten. Verder is opvallend dat hier gekozen wordt voor 'gelijkwaardig', dat toch wezenlijk wat anders is dat 'gelijkheid', zoals eerder bij grond 3.

Vervolg grond 5 – „Verder is de synode tot de conclusie gekomen dat die plaatsen in de Schrift, waar sprake is van een apostolisch voorschrift inzake zwijgen, resp. niet leren of gezag oefenen door vrouwen, in zichzelf geen onbetwistbare grond kunnen zijn om in onze tijd en omstandigheden vrouwen categorisch uit te sluiten van het leer- en het regeerambt, omdat de exegese van deze teksten daarvoor te zeer omstreden is.”

Wat mij betreft zitten we hier bij *crux* van het synodebesluit. Ik vind deze gegeven grond werkelijk stuitend, en ongedacht in een serieus en zo vergaand synodebesluit.

Duidelijk mag zijn dat de bestaande wereldwijde kerkelijke praktijk dat alleen mannen toegelaten zijn tot de speciale ambten van diaken en oudste (inclusief predikant), voornamelijk rust en gegrond is op de zogenoemde 'zwijgteksten', 1 Korintiërs 14:34 en 1 Timoteus 2:11v.

Wanneer een Synode van een dergelijk beleid afwijkt, mag je verwachten dat een grondige en eerlijke afweging van Bijbelse gegevens en de exegese daarvan, deel uitmaken van het besluitvormingsproces. Het is naar mijn idee ongelooflijk dat de Synode zich nergens in de besluittekst en gronden zich van de 'zwijgteksten' inhoudelijk rekenschap geeft.

En het wordt mijn inziens nog stuitender, dat er voor een totaal nieuwe ziens- en handelwijze gekozen wordt: *nl aangezien er verschillende uitleg van Schriftgegevens bestaat, is er geen onbetwistbare grond meer om – in het onderhavige onderwerp – vrouwen categorisch uit te sluiten ... omdat de exegese van deze teksten daarvoor te zeer omstreden zijn.*

Dit is een, voor mij in elk geval, compleet nieuwe manier van Bijbeluitleg en toepassing.

Wat mij betreft is die ook volstrekt kwalijk. **Het maakt namelijk duidelijk dat je, op basis van de Schrift, geen gezaghebbende uitspraken meer kunt doen.**

Er is niet veel voorstellingsvermogen voor nodig, dat in dezelfde lijn binnenkort mag worden verkondigd dat de wonderen die Jezus Christus deed, geen echte wonderen zijn geweest – de exegese daarover is immers niet eenduidig, en de exegeten zijn het daarover lang niet eens. Zo zou je zelfs de lichamelijke opstanding van onze Heer kunnen privatiseren tot een persoonlijke geloofsuiting, die in elk geval niet meer als gezaghebbend als kerk verkondigd kan worden.

Grond 6 – naast gelijkwaardigheid zal ook verscheidenheid tot uitdrukking komen, en behoren mannen en vrouwen elkaar over en weer te aanvaarden op de plaats en in de wijze van functioneren, die met hun onderscheiden talenten gegeven is.

Deze afsluitende grond onder besluit 3 lijkt mij veel minder een grond voor het gegeven besluit, maar veeleer een nieuw c.q. ander besluit, dat naar m.i. het waard is nader uit te diepen en van betekenis te laten zijn (vergelijk met besluit 8).

Besluit 4 en gronden

In dit besluit spreekt de Synode uit dat vrouwelijke leden voortaan geroepen mogen worden tot het ambt van diaken.

Grond 1 geeft hiervoor het Schriftbewijs aan dat al in de kerk in het Nieuwe Testament vrouwen in de diaconale dienst werden ingezet, en ook als diaken bekend stonden (1 Timoteus 3 en 5 en Romeinen 16:1,2).

Grond 2 laat zien dat de vroegchristelijke kerk al diaconessen(ambt) kende.

Persoonlijk heb ik hier geen probleem mee, aangezien m.i. de Bijbel er helder is dat vrouwen een diaconaal ambt vervulden.

Besluit 5 en gronden

In dit besluit spreekt de Synode uit dat vrouwelijke leden voortaan geroepen mogen worden tot het ambt van oudste ('opzicht, pastoraat en onderwijs').

Grond 1 roept in herinnering Mirjam en Debora die samen met mannen optreden in bestuur en rechtspraak.

Reactie: eerder (onder besluit 3) heeft de Synode zelf al geconcludeerd dat uitzonderingen de regel bevestigden.

Grond 2 geeft aan dat vrouwen (in elk geval Mirjam) ook door God aangesteld worden, gezien de herinnering in Micha 6:4, waar God aan Israëlieten voorhoudt '*Ik zond... Mirjam om jullie voor te gaan.*'

Reactie: hetzelfde geldt hierbij als bij het genoemde onder grond 1, dat op basis van een uitzondering die de regel bevestigt, niet (al te makkelijk) verondersteld moet worden tot algemeenheden.

Grond 3 noemt oudere-oudste vrouwen die aangesteld zijn tot voorbeeld en zielszorg, Titus 2:3,4,5.

Reactie: wat mij betreft is het curieus op basis van deze tekst te concluderen dat er vrouwelijke oudsten zijn. Op basis van 1 Timoteus 2 en 5 geloof ik inderdaad dat er oudere vrouwen (weduwen) aangesteld werden in een soort ambt in de gemeente, waarbij ik de indruk krijg dat het vooral gaat om diaconale taken (zie voor mijn uitleg: <https://www.janhaveman.nl/wp-content/uploads/2017/06/mv-3-preken-1.pdf>). Van iets soortgelijks zou in Titus 2 sprake kunnen zijn. Maar op z'n minst is dan opvallend waar Titus 2:5 mee afsluit „dat ze het gezag van hun man moeten erkennen.”

Grond 4 verwoordt de indruk die volgens de Synode gewekt wordt dat man en vrouw in een gelijkwaardige positie (als gehuwde man en vrouw) samen leiding gaven in de gemeente van Christus.

Reactie: dit is zeker een interessant punt, maar het benadrukt m.i. alleen maar dat vrouwen *op zichzelf* niet als oudste worden aangesteld.

Wat opnieuw opvalt is, dat bij de gronden niet wordt ingegaan op de 'zwijgteksten'. M.i. was daar onder dit besluit nog meer aanleiding voor geweest dan onder besluit 3.

Besluit 6 en gronden

In dit besluit spreekt de Synode uit dat vrouwelijke leden die daarvoor de gaven hebben ontvangen,

voortaan preekbevoegdheid mogen ontvangen. En dat er Schriftuurlijke gronden zijn om naast mannen ook vrouwen te roepen tot de dienst van de verkondiging en onderwijs en daarmee tot het ambt van predikant.

Grond 1 – er is in het OT al sprake van profetessen en profetisch optreden van vrouwen. Ook in het NT, reeds voor de uitstorting van de Heilige Geest, lees je over profetisch optreden van vrouwen (moeder Maria met haar *Magnificat* en Hanna samen met Simeon in de tempel).

Reactie: ook hier geldt m.i. weer dat uitzonderingen de regel bevestigen. Daar komt bij dat van belang is te definiëren wat verstaan wordt onder 'profetie'. (Zie de volgende gronden.)

Grond 2 – de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag laat zien dat zonen en dochters, ouderen en jongeren de gave van de profetie delen. Later in het NT kom je dat vaker tegen, dat ook vrouwen profeteren.

Reactie: van belang is te definiëren wat 'profeteren' inhoudt, en of dat hetzelfde inhoudt als wat wij vandaag de dag verstaan onder 'prediking' of 'verkondiging'. (Zie voor een bespreking hiervan <https://www.janhaveman.nl/wp-content/uploads/2017/06/mv-3-preken-1.pdf>).

Grond 3 formuleert dat 'iemand die profeteert tot mensen spreekt, en wat gezegd wordt opbouwend, troostend en bemoedigend is'. Dit is niet gebonden aan man of vrouw.

Reactie: het lijkt mij dat inderdaad terecht te concluderen. Tegelijk laat deze formulering zien dat profeteren niet hetzelfde is als prediken of verkondigen; het is veel meer gekoppeld aan een pastorale context, in het ambt aller gelovigen, als de onderlinge dienst aan elkaar.

Grond 4 formuleert wat in de gereformeerde traditie is opgevat als 'nieuwtestamentisch profeteren', nl als de uitleg van de Heilige Schrift en door de Heilige Geest geleid toepassing op het heden, en wel in de prediking.

Reactie: ik weet niet waarop deze constatering rust. Het lijkt mij nl juist om twee verschillende handelingen te gaan, nl het 'profeteren' (het spreken van een goddelijke boodschap, misschien Bijbeltekst) en vervolgens om het toepassen van dat wat geprofeteerd is, er met gezag over spreken (en dat is de prediking c.q. verkondiging).

Grond 5 – „Hoewel er veel onzekerheid is rond de precieze uitleg van het apostolisch voorschrift inzake het zwijgen, laat vergelijking van 1 Korintiërs 14:34 met 1 Korintiërs 11:5 en 14:26 zien dat dit voorschrift in ieder geval niet opgevat kan worden als een absoluut verbod tot (s)preken in de eredienst.”

Reactie: opnieuw maakt de Synode zich makkelijk af van de zwijgteksten, op grond waarvan juist de wereldwijde kerk gedurende bijna tweeduizend jaar haar praktijk heeft gebaseerd om geen vrouwelijke leden in een 'bijzonder ambt' toe te laten. Naar mijn idee is er nogal wat meer te zeggen over de uitleg en toepassing van 1 Korintiërs 14, als het gaat om de betekenis van het profeteren in relatie tot de verkondiging/prediking.

Mijn indruk is dat de Synode het relief dat de Schrift inderdaad lijkt te kennen heel gretig aanhaalt zodat in elk geval *niet meer tot een absoluut verbod* kan worden geconcludeerd.

De indruk wordt gewekt dat, hoe dan ook, de Synode dit besluit nu moest en zou nemen.

Besluit 7 en gronden

De Synode bepaalt dat aan de plaatselijke kerk ruimte wordt gegeven hoe zij met de besluiten omgaat.

Gronden: de kerk mag zelf bezien hoe de gaven die aan gemeenteleden gegeven zijn kunnen worden ingezet om de gemeente verder te brengen op weg naar Gods Koninkrijk.

En iedere gemeente dient een eigen bezinningsproces door te lopen en zelf tot een besluit te komen of en zo ja op welke wijze en wanneer ze in de lijn van deze besluiten wil gaan handelen.

Aan de ene kant is het maar gelukkig dat de Synode dit besluit niet als een dictaat in de kerken legt.

Tegelijk kun je je afvragen of de plaatselijke kerken een dergelijk bezinningsproces kunnen waarmaken.

Duidelijk zal zijn dat het in de kerk niet gaat om een 'democratische' gang van zaken, zo van 'meeste stemmen tellen'. In de kerk zal het toch altijd gaan om de inhoudelijke, Schriftuurlijke beoordeling van besluiten. Theoretisch zou het zo kunnen zijn dat 95% van de leden om eigen reden voor de vrouw in alle ambten is, terwijl de kerk dan toch uitspreekt dat het Bijbels gezien niet kan.

Dit maakt dit besluit 7 van de Synode tot een heel lastige.

Daar komt bij, dat de praktijk naar verwachting zal worden, dat bepaalde gemeentes voor en dat andere gemeentes tegen zijn. Hoe kun je dat handelen? Het zal naar zich laat aan zien een zware wissel nemen op de kerkelijke eenheid binnen het kerkverband.

Besluit 8 en gronden

De kerken worden opgeroepen zich nader te bezinnen op de vraag hoe recht kan worden gedaan aan de verschillen tussen man en vrouw in de vervulling van taken en ambten in de gemeente.

Gronden: De Bijbel spreekt zowel over de gelijkwaardigheid van als over het onderscheid tussen man en vrouw, en de daarmee gegeven eigen plaats die beiden hebben tegenover God, in het huwelijk en in de gemeente. In onze sterk op gelijkheid gerichte cultuur verdient dit aspect speciale aandacht. De Bijbel waarschuwt er herhaaldelijk voor, dat man en vrouw niet in elkaars plaats treden of elkaar overheersen.

Reactie: dit besluit met gronden is bijzonder. Het klinkt haast als een *gotspe*.

Het was geloofwaardig geweest als een goede stevige Bijbelse studie van wat hier genoemd wordt, uitgangspunt zou zijn van de besluiten die daar vervolgens uit voort vloeiden.

Nu is de praktijk omgekeerd: eerst zijn besluiten genomen zonder dat er goed over nagedacht is wat het verschil tussen man en vrouw betekent. Wat daarover vanuit de Bijbel naar voren komt zal, zo lijkt het, in elk geval geen beslissende betekenis meer hebben als het gaat om de vrouw in specifieke ambten.

Deze volgorde is naar mijn mening echt ongeloofwaardig.

(Ik sla de besluiten 9, 10 en 11 over)

Excurs: Jezus en de vrouwen

Wat mij opvalt bij de besluiten en de gronden is, dat niet is ingegaan op het handelen van onze Heer Jezus Christus zelf.

Duidelijk is toch, uit zijn woorden en zijn optreden, dat Hij een voltrekt eigen gang ging ('Hij spreekt met gezag'), en zich niets aantrok van 'algemeen geldende praktijk'. Dit kwam o.a. tot uitdrukking in zijn omgang met *outcasts* (zoals tollenaars en zondaars) en vrouwen.

Als ik de evangeliën lees en op dit punt tot me door laat dringen, valt me op dat juist vrouwen zich veilig en thuis voelden bij Jezus. Er was ook steeds een groep van vrouwen bij Hem en om Hem heen, zelfs toen Hij werd gekruisigd en daarna. Heel tegendraads was dat uitgerekend vrouwen de eerste boodschappers waren van Jezus opstanding uit de dood.

Tegelijk zijn het 12 mannen die zijn naaste leerlingen zijn en dat het 12 mannen zijn die worden uitgekozen als apostelen. Menselijkerwijs geredeneerd zou ik zeggen: dit was voor Jezus een gouden moment geweest om eens en voor altijd die 'mannelijke hegemonie' te doorbreken. Dat heeft Hij dus niet gedaan. Wat zegt dat? Hoe bepalend is dat?

3. Voorstellen/besluiten kerkenraad Emmen

De kerkenraad van de Gereformeerde kerk te Emmen in vergadering bijeen op 5 september 2017

Besluit 1

Dat er in onze kerkelijke gemeente geen vrouwelijke leden worden toegelaten tot het specifieke ambt (van oudste/predikant), in afwachting van de eerstkomende Generale Synode die het besluit al dan niet handhaaft;

dit besluit wordt mede genomen vanwege de goede kerkelijke samenwerking op plaatselijk niveau met de Christelijke Gereformeerde Kerk van Emmen; deze samenwerking willen we niet 'op het spel zetten';

Besluit 2

Dat er bij de Generale Synode revisie wordt gevraagd van de genomen besluiten omtrent het open stellen van het bijzondere ambt van oudste/predikant voor vrouwelijke leden;

Besluit 3

Dat er tijdens een of meerdere gemeenteavonden voorlichting wordt gegeven over de besluiten van de Generale Synode m.b.t. het openstellen van de ambten voor vrouwelijke leden.